

JULES VERNE

ΤΟ ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΝΑΣΤΑΤΟΥΜΕΝΟΝ

(Συνέχεια)

Θ'. Τὸ Αἶγαϊον ἀναστατούμενον.

Ἡ νῆσος Χίος, ἡ γενικώτερον καλουμένη Χίος, καίται ἐν τῷ Αἰγαίῳ πρὸς Δ. τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Μετὰ τῆς πρὸς Β. αὐτῆς Λέσβου καὶ τῆς πρὸς Ν. Σάμου ἀνήκει εἰς τὸ συμπλεγμα τῶν Σποράδων, ἔχουσα τεσσαράκοντα περίπου λευγῶν περίμετρον. Τὸ ὑψηλότερον τῶν ὀρέων αὐτῆς Πελινάιον, νῦν Ἅγιος Ἡλίας ἐξικνεῖται εἰς ὕψος 2.500 ποδῶν ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Τῶν ἐπιστημοτέρων αὐτῆς πόλεων Βολισσοῦ, Πίτυρος, Δελφινίου, Λευκωνίας, Κκυλάδας, ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς Χίος εἶναι ἡ σημαντικώτερα. Ἐνταῦθα τῇ 30ῇ Ὀκτωβρίου 1827 ὁ Φαβιέρος ἀπεβίβασε μικρὸν σῶμα ἀποτελούμενον ἐξ 700 τακτικῶν, 200 ἰππέων, 1.500 ἀτάκτων μισθοδοτουμένων ὑπὸ τῶν Χιωτῶν, μετ' ὀλίγου 10 ὀβουζιοβόλων καὶ 10 τηλεβόλ. Ἡ μετὰ τὴν ἐν Ναυκρίνῳ ναυμαχίαν ἐπέμβασις τῶν ἰσχυρῶν τῆς Εὐρώπης δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπιφέρει ὀριστικὸν ἀποτέλεσμα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα. Ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσσία τῷ ντι ἤθελον νὰ περιορίσωσι τὸ νεκρὸν βασιλεῖον μόνον μεταξὺ τῶν ὀρίων ἀπερ δὲν ὑπερέβη ἡ ἐπανάστασις, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ τύχη παραδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως, ἥτις ἀπῆτει, ὡς ἀπαραιτήτους, εἰς τὴν αὐτονομίαν τοῦ βασιλείου, πλὴν ὀλοκλήρου τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος, τὴν Κρήτην καὶ τὴν Χίον. Διὸ, ἐν ᾧ ὁ Μιαούλης κατελάμβανε τὴν Κρήτην καὶ ὁ Δούκας τὴν στερεάν, ὁ Φαβιέρος ἀπεβίβαστο εἰς Μυρολιμένην τῆς Χίου. Εὐνόητον ὅτι οἱ Ἕλληνας ἠθέλησαν ν' ἀποσπᾶσθαι ἀπὸ τοῦ Τούρ-

κους τὴν ὑπερήφνον ταύτην νῆσον, τὸ μεγαλοπρεπὲς κειμήλιον τοῦ ἐν λόγῳ συμπλέγματος τῶν Σποράδων. Ὁ οὐρανός της, ὁ δικυγέστερος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας οὐρανός, τῇ δίδει κλίμα θαυμασίου, χωρὶς μεγάλα καύματα, χωρὶς δριμέα φύχην. Δροσίζουσα αὐτὴν διὰ τῆς πνοῆς της σιγελὴ αὐρα, τὴν καθιστᾷ εὐφορώτατην μεταξὺ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου. Ἐν τινι εἰς τὴν Ὀμηρον ἀποδιδομένῳ, ὕμνῳ—καθ' ὅτι καὶ ἡ Χίος τὸν ἀντεποιεῖτο ὡς τέκνον της—ὀνομάζεται **εὐδοτωτάτη**. Τὸ Δ. αὐτῆς πλήθει περιφρήμων ἀμπέλων ἀνθαμιλλωμένων πρὸς τοὺς ἀρίστους τῆς ἀρχαιότητος ἀμπελῶνας, καὶ μέλιτος δυνάμενου νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ Ὑμήτιον Τὸ Α. παράγει ποτοκάλια καὶ λεμόνιων ὧν ἡ φήμη ἐξικνεῖται μέχρι τῆς ἐσπερίας. Τὸ Ν. καλύπτεται ὑπὸ τῶν πολυειδῶν ἐκείνων σχινοειδῶν (*lentisques*), τῶν παραγόντων περιφρήμον κόμμι, τὴν **μαστίχην**, τὴν τόσοι χρήσιμον ἐν ταῖς τέχναις καὶ δὴ ἐν τῇ ἱατρικῇ, — μέγας τῆς χώρας πλοῦτος. Τέλος ἐν τῇ εὐλογηθείσῃ ὑπὸ τῶν θεῶν ταύτῃ γῇ φρονταὶ μετὰ τῶν συκῶν οἱ βαλανιφόροι φοίνικες (Κουρμαδιαῖς), αἱ ἀμυγδαλαί, αἱ ῥοκαί, αἱ ἐλαίαι, πάντα τὰ ὠραιότερα δένδρα τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης—Ταύτην ἡ κυβέρνησις ἤθελε νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὸ νεκρὸν βασιλεῖον. Διὰ τοῦτο ὁ ἀνδρεῖος Φαβιέρος, παρὰ πάσας τὰς πικρίας αἱ εἶχε ποτισθῇ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων δι' οὓς ἤρχετο νὰ χύσῃ τὸ αἷμά του, ἀνέλαβε νὰ τὴν καθυποτάξῃ. (28)

Ἐν τούτοις, κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους τούτου, οἱ Τούρκοι δὲν εἶχον πύσει τὰς ἀνὰ τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον σφαγὰς καὶ δρώσεις, καὶ δὴ κατ' αὐτὴν τὴν προτεραιάν τῆς ἐν Ναυ-

(28) Σ.Μ.—Ἀς ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ὁ περιφανὴς Ἀκκοδημικός νὰ τῷ παρατηρήσωμεν ὅτι ἀδικεῖ τοὺς Ἕλληνας λέγων ὅτι ἐπώτισαν τὸν Φαβιέρον πικρίας. Ἰσως οἱ Ἕλληνες ἔχουσι πλειότερον δικαίον νὰ εἰπωσι περὶ τοῦ, κατὰ τὸν συγγραφεῖν, *hardi* Φαβιέρου, ὅτι ἐπώτισε πικρίας καὶ ἐγένετο ἴσως παραιτός—ἀκούσιος βεβίαιος—τοῦ θανάτου ἀνδρὸς πλέον *hardi* ἢ αὐτοῦ, —τοῦ πολυκαύτου Καραϊσκάκη.—

πλίω ἀποβιάσεως τοῦ Καπιδίστρου, οὐ
ἢ ἀφίξις ἔμελλε νὰ δώσῃ τέμας εἰς τοὺς
ἐμφυλίους τῶν Ἑλλήνων σπαρταγμοὺς καὶ
νὰ συγκεντρώσῃ ἐν μιᾷ μόνον χεὶρὶ τὴν
κυβέρνησιν. Καίτοι ὅμως ὁ κατόπιν μῆ-
νας ἡ Ρωσσία ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κα-
τὰ τοῦ Σουλτάνου, διευκολύνουσα οὕτω
τὴν σύστασιν τοῦ νέου βασιλείου, ὁ Ἰ-
βραήμ κατεῖχε πάντοτε τὸ κέντρον καὶ
τὰς περὶ αὐτοῦ τῆς Πελοποννήσου πόλεις,
καὶ ἐξηκολούθουν αἱ ἄγριαι ὁρδαὶ τοῦ νὰ
λυμλινώνται ἐπὶ τῇ ἐτι χρόνον τὸν Μω-
ρέαν. Ἐκ τούτου δὲ ὡς καὶ ὑπὸ τῆς πε-
ρὶ τῶν Τούρκων κατοχῆς, πόλεων τινων
τῆς Κρήτης ἐπωφελοῦμενοι οἱ πειροχταὶ
κατέστησαν πολυάριθμοι μεγίστην ἐπιφέ-
ροντες ζημίαν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν νήσων
ἐμπόριον, καὶ οὐχὶ διότι αἱ τῶν Ἑλλη-
νικῶν μοιρῶν κυβερνῆται, Μικαῦλ καὶ Κε-
νάρκι, Τσκακδοὶ ἐπύκρυν καταδιώκοντες
αὐτούς. Ἀπὸ Κρήτης μέθοι Μιτυλήνης,
ἀπὸ Ρόδου μέχρις Εὐβοίας, τὸ Αἰγαῖον
ἦν ἀνάστατον.

Ἐν αὐτῇ τέλει, τῇ Χίῳ, αἱ ἐκ τῶν
περιτριμμάτων πόντων τῶν ἰθῶν συγ-
καίμεναι αὐταὶ ὁρδαὶ ἐλυμλίνοντο τὰ πε-
ρίχωρα τῆς νήσου, ἐρχόμενοι καὶ εἰς βο-
ήθειαν τοῦ περὶ τοῦ ἀποκεκλεισμένου
ἐν τῇ ἀκροπόλει, ἧς ὁ Φαβιέρρος ἔμελλε
ν' ἀρχίσῃ τὴν πολιορκίαν ὑπὸ ἐπιστρατεῖς
ὄρους.

Ἐνθυμούμεθα ὅτι οἱ ἔμποροι τῶν Ἰο-
νίων νήσων, πτοηθέντες ὑπὸ τῆς τοιαύ-
της καταστάσεως, συνηνώνησαν ὅπως ἐ-
ξαπλίσωσι μὲν κορβέταν πρὸς καταδίω-
ξιν τῶν πειροχτῶν, καὶ ὅτι πρὸ ὧς ἐβδο-
μάδων ἡ Συφάντα εἶχεν ἀποπλεύσει
τῶν Κορφῶν. Δύο ἢ τρεῖς ἐπιτυχεῖς συμ-
πλοκαὶ καὶ ἡ σύλληψις νηῶν τινων, δι-
κταὶ ἐλληθρυσίων ὡς ὑπόπτων, τὴν ἐνε-
θάρρυναν ὅπως ἐξακολουθήσῃ ἀπορρσι-
στικῶς τὸ ἔργον τῆς. Ὁ κυβερνήτης
στρατὶν ἐξεπλήρωσε τὸ ὅ ἀνεδέχθη ἔρ-
γον τόσον δι' ἡρωϊσμῶν ὅσον καὶ δι' ἐπι-
τυχῶν. ὑποδηλῶν ἐκείνῳ διὰ νέων
συλλήψεων τὴν ἐν τοῖς ὕδασι τῶν Ψα-
ρῶν, τῆς Σκύρου τῆς Κέας, τῆς Λήμνου,

τῆς Πάρου, τῆς Σαντορῆνης παρούσαν
του. Μόνον δὲν ἠδυνήθη μέχρις ὥρας νὰ
συνκινήσῃ τὸν ἀσύλληπτον Σακρατίρ,
οὐ ἢ ἐμφάνισις αἰείποτε ἀνηγγέλλετο διὰ
τῶν ἀπανθρωποτέρων σφαγῶν. Συχνάκις
ἤκουον νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐ-
δεὶς ποτε τὸν εἶχε ἰδῆ.

Μετὰ δεκαπενθήμερον λοιπὸν πλοῦν,
τὴν 13ην Νοεμβρίου, ἡ Συφάντα ἐπλεεν
εἰς τὰ πέριξ τῆς Χίου. Κατὰ τὴν αὐτὴν
δ' ἡμέραν συνίλαθεν ἐν τῷ λιμένι τῆς
νήσου πειροχτικόν τι πλοῖον, εἰς τοὺς ἀ-
περτίζοντες τὸ πλήρωμα τοῦ ὁποίου ὁ
Φαβιέρρος ἀπέδωκε παρρυτὶκα διακισού-
νην.

Ἄλλ' ἐκτοτε οὐδεμία εἰδήσις εἶχεν ἔλ-
θει περὶ τῆς κορβέτας. Ἐν τῷ μεταξὺ
δὲ τούτῳ, τῇ 27ῃ Νοεμβρίου, ὁ Ἐρρί-
κος Ἀλβέρτος ἐβῆκεν εἰς Χίον τὴν 8ην
ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐκ Κορφῶν ἀναχωρήσεως
του, ὅπως ἐνωθῇ αὐθις μετὰ τοῦ ἀρχι-
ου τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ἐξακολουθήσῃ τὸν
κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον. Ἡ ἐξαφά-
νισις τῆς Ἀδζίνης τὸν εἶχε πλήξει ἀλ-
γαινῶς. Ἀπεδίωκε τὸν Στάρκον ὡς ἀθλι-
ον ἀναξίον αὐτῆς καὶ ἀπέφυγε τοῦτον
ὡς ἀναξίον αὐτοῦ! Ποῦν ἀρχιμυστήριον
ἐνυπῆρχεν ἐν πασὶ τούτοις; Ποῦ ἐπρεπε
νὰ τὸν ζητήσῃ; Εἰς τὸ βίον αὐτῆς,
τῆς τόσον ἀγνῆς; Ὁχι, βεβιαῶς! Μὴ
εἰς τὸν βίον τοῦ πατρὸς τῆς; Ἀλλὰ τί
κοινὸν λοιπὸν μεταξὺ τραπέζιτου καὶ
Στάρκου;.....Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας
τί ἠδύνατο ν' ἀπικριθῇ; — Συνέλαθε τό-
τε τὴν ιδέαν νὰ ἐρευνήσῃ τὴν πόλιν, τὴν
νήσον ὁλόκληρον. Ἰσως ἡ Ἀδζίνη νὰ ἐ-
ζήτησε καταφύγιον ἐν τινὶ ἀπροσίτῳ μέ-
ρει. Καὶ ὄντως ὑπάρχουσι πολλὰ τοιαῦτα
ἀνὰ τὴν νήσον κρησφύγετα διὰ τοὺς θέ-
λοντας νὰ φύγωσι τὸν κόσμον καὶ νὰ
λησμονηθῶσιν, ἡ Βενίτζα, αἱ Ἁγιοὶ-Δέκα,
ἡ Λευκίμνη.....Μάτην ὅμως πασαι αἱ
μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων χωριδίων ἔρε-
ναί του. Τεκμήριόν τι ἐν τούτοις τινὶ κα-
τέπεισεν ὅτι ἡ νεανίς εἶχεν ἀφήσει τὴν
νήσον ἐν τῷ εἰς τὰ ΔΒΔ τῆς νήσου ὁρ-
μητηρίῳ τῆς Ἀλίπας ἐπληροφορήθη ὅτι

ἐλκυσθὲς ὁλκάς ἀπέπλευσε πρὸ μικροῦ περὶ κλαδύσας δύο πρόσωπα διὰ λογισμὸν τῶν ὁπείων εἶχε νυλωθῇ κρυφίως. Καὶ τοῦτο μὲν ἦν τεκμήριον λίαν ἀσφές, ἀλλὰ συμπτώσεις τινὲς συμβάντων καὶ χρονολογιῶν ἐπέρρωσαν μετ' ὀλίγων τὰς ὑπονοίας του. Καθότι, ἐπανελθὼν εἰς Κέρκυραν ἔμαθεν ὅτι καὶ ἡ σκολιὰ εἰ-
 χεν ἀποπλεύσει τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἡμέραν. Μὴ λοιπὸν ὑπῆρχε σχέσις μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀνχωρήσεων; Μὴ ἦ νεανίς πεσοῦσα εἰς ἐνέδραν εὕρισκετο ἤδη εἰς χεῖρας τοῦ πλοίαρχου τῆς Καρύστας; Ἡ σκέψις αὕτη ἐσπάρξε τὴν καρδίαν του, ἀλλὰ τί νὰ πράξῃ; Εἰς ποῖον τοῦ κόσμου σημείον νὰ τὸν ἀνζητήσῃ; Καὶ ἐπὶ τέλους, τίς ἦτο ὁ τυχεδιώκτης οὗτος; Ἡ Καρύστα φθίσασα ἄγνωστον πόθεν, ἀποπλεύσασα ἄγνωστον διὰ ποῦ, ἠδύνατο διακινηθῆναι νὰ θεωρηθῇ ὑποπτος. — Ἀλλὰ συνερχόμενος εἰς ἐκυτὸν ὁ νεκρὸς ἀξιωματικὸς ἐπεδίωκε τὴν ὑποψίαν ταύτην, διότι, ἂν οὗ ἡ Ἀδζίνη εἶχε κηρύξει ἐκυτὴν ἀνὰ τὴν αὐτὴν καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐπαινῇ, τὴ φυσικώτερον ν' ἀνεχώρησεν ἐκουσίως ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ξερξῆ; Ἰσως ὁ πατριωτισμὸς τῆς νὰ τὴν ὥρῃσε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐν ᾧ διεκυβεύετο ἡ τύχη τῆς πατρίδος τῆς. Καὶ ἦτο δύσκολον ἄρα νὰ διέθηκε τὴν κολοσιάν τῆς περιουσίαν ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος τούτου; Ἡ δικτὶ τάχῃ δὲν θὰ ἠκολούθει τὸ πρᾶγμα τῆς Βουβουλίνας, Μοδένας, Ἀνδρονίκης καὶ τόσων ἄλλων ἃς τοσοῦτον ἐχούμαζε; — Ἀλλ' ὅτι καὶ ἂν ἐλθούσιν χωρὶς, ὧν ἤδη βέβαιος ὅτι ἡ Ἀδζίνη δὲν εὕρισκετο πλέον ἐν Κορροῖς, κατέλιπε τὰς Ἰονίους νήσους, διήλθε τὴν βόρειον Ἑλλάδα, διέπλευσε τοὺς κόλπους τῶν Περσῶν καὶ τῆς Νεοπλάτου, ἐπεβίβασθη εἰς τὸν κόλπον τῆς Αἰγίνης καὶ ἐκφυγὼν μετὰ κόπου πειρατὰς τινὰς λυμαινομένους τὰς Κυκλάδας ἔφθασε μετὰ βραχὺν πλοῦν εἰς Χίον, ἐν ᾧ ἐγένετο δεκτὴς παρὰ τοῦ Φαβιέρου δι' ἐξαιρετικῶν τιμῶν, εἰδότες ἐν αὐτῷ οὐ μόνον συμπλαμιστὴν ἀφωσιωμένον ἀλλὰ

καὶ φίλον πιστὸν εἰς ὃν ἠδύνατο νὰ ἐμπιστευθῇ τὰς ἀληθῆς μεγάλας του θλίψεις. Ἡ ἀπειθαρχία τῶν μέγχι μέρος τοῦ στρατοῦ τοῦ ἀπαρτιζόντων ἀτάκτων, τῇ ἀνεπαρκῆς καὶ μὴ τακτικῶν τῆς μισθοδοσίας τῶν, τὰ παρ' αὐτῶν τούτων τῶν Χίων προβαλλόμενα ἐμπόδια παρεκώλυον καὶ ἐβράδυνον τὰς ἐπιχειρήσεις του. Ἀλλ' ὅμως ἡ πολιτοκρία τῆς ἀκροπόλεως εἶχεν ἀρχίσει καὶ ὁ Ἑρρίκος ἔφθασεν ἐγκαιρῶς ὅπως λάβῃ μέρος εἰς τὰς κατ' αὐτῆς προσβολὰς. Μετὰ δύο ἐφόδους, εἰ ἰσχυροὶ σύμμαχοι ἐπιστάξαντο τῷ Φαβιέρῳ νὰ πύσῃ τὰς περσικὰς του, ἀλλ' οὗτος, ὑποστηριζόμενος εἰς τὸ φανερόν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὑδαίαν ἔδωκε προσοχὴν, καὶ μετὰ μικρὸν ἡ πολιτοκρία μετεβλήθη εἰς ἀποκλεισμὸν, καὶ θὰ καὶ ὠρθοῖτο ἰσως ὁ Φαβιέρς νὰ καταλάβῃ τὴν ἀκρόπολιν καίπερ ἀκατακλύστως ἐφωδιασμένην, παρὰ τὴν στενὴν πολιτοκρίαν, διὰ τροφῶν καὶ ἐφοδίων. ἂν ὁ στρατὸς του, ὃν ἡ ἀσιτία ἐξησθένει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, δὲν ἐτρέπετο πρὸς λεηλασίαν ἔντα τραπεζῇ. Τούτου δι' δραστέμενος τότε ὀθωμανικὸς σὺλος ἐκ πέντε πλοίων, κατώρθησε νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου καὶ νὰ ἀποστείλῃ τοῖς Τούρκοις ἐνίσχυσιν 2.500 ἀνδρῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὀλίγον ὕστερον κατέφθικεν ὁ Μισούλης μετὰ τοῦ σόλου του. ἀλλ' ἦτο ἄρα πλέον καὶ ἐδέησε νὰ ὑποχωρήσῃ.

Μετὰ τοῦ Ἑλλήνος νηαρχοῦ ἀφίκοντο καὶ τινες σκάφη πλήρη ἐθελοντῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων εὕρισκετο καὶ μία γυνή. Παλίσκασα μέχρι τῆς ἐς αὐτῆς ὥρας πρὸς τοὺς στρατιώτας τοῦ Ἰσραήλ ἢ Ἀνδρονίκης, ἀφ' οὗ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀγῶνος, ἠθέλησε νὰ λάβῃ καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀπῆλθεν εἰς Χίον ἐτοίμη, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐκάλει, νὰ φανευθῇ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. ἦν αἱ Ἕλληνες ἐπέμενον νὰ συγκαταλέξωσιν εἰς τὸ νεκρὸν τῶν βασιλίων. Ἐποθεὶ αὐτῶν ν' ἀντισταθμίση τὰ δεινὰ ἄπερ ὁ ἀνάξιος υἱὸς τῆς εἶχεν

ἐπιφέρει ἐκεῖ κατὰ τὰς τρομερὰς τοῦ 1822 σφαγὰς, ὅτε ὁ Σουλτάνος ἐξέδωκε τὴν φοβερὰν ἀπόφασιν: «πῦρ, αἰδηρὸς, δουλεία» ὁ δὲ Καπετάν-Πασσᾶς Καρᾶ-Ἀλῆς ἐπεφορτίσθη νὰ τὴν ἐκτελέσῃ, καὶ καθ' ἃς αἱ αἰμοχαρεῖς τούτου ὀρδαὶ θεῖσαι ἐπὶ τῆς νῆσου τὸν πόδα, κατέσφαξαν ἀνηλεῶς πάντας τοὺς ἄνω τῶν 12 ἐτῶν ἄνδρας, πᾶσα τὰς ἄνω τῶν 4 γυναικάς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπώλησαν εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Σμύρνης καὶ τῆς Βαρθαρίας.... Ὁλόκληρος ἡ νῆσος παρεδόθη οὕτως εἰς τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸ αἷμα διὰ χειρὸς 30.000 Τούρκων, 23000 Χίοι ἐφονεύθησαν, καὶ 47000 ἐπωλήθησαν ὡς δουλοὶ! Τότε παρενέβη καὶ ὁ Νικόλαος Στάρκος. Οἱ ἐταῖροί του καὶ αὐτὸς ἀφ' οὗ ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος ἐν ταῖς σφαγαῖς καὶ ταῖς δηλώσεσιν, ὑπῆρξαν εἴτα οἱ πρῶτιστοι μεταπράττει, ἀναλαβόντες τὴν πώλησιν ὁλοκληροῦ ποιμένης ἀνθρώπων, οὗς τὰ πλοῖα τοῦ ἀποστάτου τούτου μετέφερον κατὰ χιλιάδας εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ἐντεῦθεν αἱ μετὰ τοῦ τραπεζίτου Ἐλιζούνδου σχέσεις τοῦ Στάρκου ἐντεῦθεν τὰ ἀμύθητα κέρδη ὧν τὸ πλεῖστον περιήρχετο εἰς τὸν πατέρα τῆς Ἀδζίνης. Ἡ Ἀνδρονίκη λοιπὸν, γνωρίζουσα ποῖον πρόσωπον εἶχε παίξει ὁ υἱὸς τῆς κατὰ τὰς φρικτάς ἐκείνας περιστάσεις, ἀπεφάσισε νὰ πορευθῇ ἐκεῖ ἔνθα ἑκατοντάκις θὰ τὴν κατηρώντο ἂν ἐγνώριζον ὅτι ἦτο μήτηρ τοῦ ἁθλοῦ ἐκείνου. Ἐνόμιζεν ὅτι νὰ πολεμήσῃ ἐκεῖ καὶ νὰ χύσῃ ὑπὲρ τῶν Χίων τὸ αἷμά τῆς θὰ ἦτο μία ὑπερτάτη ἐξιλέωσις διὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ υἱοῦ τῆς. Ἀλλὰ καθ' ἣν ἐποχὴν ἔφθασε, δύσκολον ἦτο νὰ μὴ συναντηθῇ ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην μετὰ τοῦ Ἑρρίκου καὶ ὄντως τῇ 15ῃ Ἰανουαρίου εὗρέθη ἀντιμέτωπος αὐτοῦ. Πρώτη δὲ δραμοῦσα πρὸς αὐτὸν μὲ ἀνοιχτὰς ἀγκάλας ἐκραύγασε!

— «Ἑρρίκε δ' Ἀλθαρέτ!»

— «Σεῖς,.... Ἀνδρονίκη!..... Σεῖς!.....» ἀνέκραξεν ἐκείνος. «Σεῖς,.... ἐδῶ;»

— «Ναί!» ἀπήντησεν ἐκείνη «Ἡ θεὰς μου δὲν εἶναι ἐκεῖ ὅπου δύναμαι ἀκόμη νὰ παλαίσω ἐναντίον τῶν τυράννων;»

— «Ἀνδρονίκη, ἀπεκρίθη ὁ Ἑρρίκος, ἔσο ὑπερήφανος διὰ τὴν πατρίδα σου! Ἔσο ὑπερήφανος διὰ τὰ τέκνα τῆς, ἀτινα τὴν ὑπερασπίζουσι μετὰ σοῦ! Μετ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ εὐρίσκειται πλέον οὐδὲ εἰς Τοῦρκος στρατιώτης!»

— «Τὸ γνωρίζω, καὶ εἴθε ὁ Θεὸς νὰ μὲ δικτηρήσῃ ἐν τῇ ζωῇ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης!»

Καὶ τότε διηγήθη αὐτῷ πᾶν ὅ,τι τῇ συνέβη μετὰ τὴν ἐν Χαϊδαρίῳ ἀπώλησιν των. Τὸ ταξιδεῖδιόν τῆς εἰς τὴν γενέθλιον χώραν τῆς Μάνης, ἣν ἐπύθησε νὰ ἐπανίδῃ τελευταῖον ἔτι, τὴν ἐκ νέου ἐπιστροφὴν τῆς εἰς τὸν στρατὸν τῆς Πελοποννήσου καὶ τέλος τὴν εἰς Χίον ἀρξίν τῆς. Ὅσον τὸ καθ' ἑαυτὴν δὲ ὁ Ἑρρίκος τῇ διεκοίνωσεν ὑπὸ τίνος περιστάσεως εἶχεν ἐπανέλθει εἰς Κορφοῦς καὶ τὰ ἐκεῖ δικτρέξαντα ἐκφράζων τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπανεύρισκέ ποτε τὴν Ἀδζίνην.

— «Ναί, Ἑρρίκε, ἀπεκρίθη ἡ Ἀνδρονίκη, ἂν ἀγνοεῖτε εἰσέτι ποῖον μυστήριον βρύνει ἐπὶ τῆς ζωῆς τῆς νέας, ἐν τούτοις ἐξ ἄπαντος θὰ ἦνε ἀξία ὑμῶν. Ναί! θὰ τὴν ἐπανίδῃτε καὶ θὰ ἦσθε εὐτυχεῖς, ὡς ἀμφοτέρω ἀξίζετε νὰ ἦσθε!»

— «Ἀλλ' εἰπέτε μοι, μήπως γνωρίζετε τὸν τραπεζίτην Ἐλιζούνδον;

— «Ὅχι» ἀπεκρίθη ἐκείνη. «Πῶς θὰ τὸν ἐγνώριζον, καὶ διατὶ μὴ ἀμνηστεύσῃ τὴν ἐρώτησιν ταύτην;»

— «Διότι πολλάκις ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ προφέρω τὸ ὄνομά σας ἔμπροσθέν του, καὶ παρετήρησα ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπέσπασε τὴν προσοχὴν του κατ' ἀρετὰ παρὰδοξὸν τρόπον. Ἡμέραν τινα μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐγνώριζον τί ἀπεγίνετο ἀφ' οὗτου ἀπεχωρίσθημεν.»

— «Δὲν τὸν γνωρίζω, Ἑρρίκε, καὶ τὸ ὄνομα μάλιστα τοῦ τραπεζίτου Ἐλιζούνδου οὐδέποτε προεφέρθη ἐνώπιόν μου!»

— «Τότε ὑπάρχει μυστήριον ὅπερ ἀδυνατῶ νὰ ἐξηγήσω καὶ ὅπερ οὐδέποτε θὰ μοὶ ἀποκαλυφθῇ καθότι ὁ Ἐλιζούνδου δὲν ὑπάρχει πλέον!»

Εσιώπησεν. Ἀνεληγίζετο ὅσα ὑπέστη καὶ ὅσα ἐμελλε βεβχίως νὰ ὑποστῇ ἔτι μακρὰν τῆς Ἀδζίνης καὶ εἶτα :

— «Καὶ ὅταν ὁ πόλεμος περατωθῇ, τί σκοπεύετε νὰ πράξητε;» ἠρώτησε τὴν Ἀνδρονίκην.

— «Ὁ Θεὸς θὰ μοὶ κάμῃ τότε τὴν χάριν νὰ μὲ ἀποσπᾷ τοῦ κόσμου τούτου, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον τύψεις αἰσθάνομαι διότι ἔζησα!»

— «Τύψεις, Ἀνδρονίκη;»

— «Ναί!»

Ἡ δυστυχὴς μήτηρ κατηράτο τὴν ζωὴν τῆς διότι ἐγένετο αἰτία τῆς γεννήσεως τοιοῦτου υἱοῦ! Ἀποδιώκουσα ὅμως τὴν σκέψιν ταύτην ἐπανελάβε:

— Σαῖς, Ἐρρίκος, εἴθε νέος καὶ ὁ Θεὸς σὰς χαρίζῃ μακρὰς ἡμέρας. Μεταχειρίσθητε λοιπὸν τούτῳ πρὸς ἀνέους ἢ κείνης ἢν ἐχάσατε.... καὶ ἥτις σὰς ἀγαπᾷ!

— «Ναί, Ἀνδρονίκη, καὶ θὰ τὴν ζητήσω πανταχοῦ, ὅπως πανταχοῦ θὰ ζητήσω τὸν αὐθάδη ἐκείνον ὅστις ἦλθε νὰ ῥιφθῇ μεταξύ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ!»

— «Ποῖος ἦτο αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;»

— «Εἰς πλοίαρχος δὲν γνωρίζω τίνας ὑπόπτου πλοίου ὅστις ἀπέπλευσε τῶν Κορφῶν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς Ἀδζίνης.»

— «Καὶ ὀνομάζεται;...»

— «Νικόλαος Στάρκος!»

— «Αὐτός!.....»

Μία ἔτι λέξις καὶ τὸ μυστικὸν ἐξέφυγε καὶ ἡ Ἀνδρονίκη ὠμάζεν ἐκυτὴν μητέρα τοῦ Νικολάου Στάρκου! Τὴ τόσον ἀπροσδοκῆτως προφερθὲν τοῦτο ὄνομα ἔκαμε τὴν τόσῳ κυρίαν ἐκυτῆς γυναῖκα ἐκείνην νὰ μείνῃ ἐμβρόντητος, νὰ ὠχρίσῃ φρικωδῶς.... διὰ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τῆς! Πᾶν ὅ,τι λοιπὸν ὁ ἔφερεν ὁ μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας τοῦ ζωῆς σώτας αὐτὴν προήρχετο ἐκ τοῦ υἱοῦ τῆς!.....

Ὁ Ἐρρίκος παρατηρήσας τὴν ταραχὴν τῆς ἐδράξατο τῆς περιστάσεως καὶ.

— «Τί ἔχετε;.....τί ἔχετε; ἐφώναξε: Διατί αὐτὸς ὁ τρόμος;... ὁμιλήσατε!... Τὸν γνωρίζετε λοιπόν;»

— «Ὁχι.... Ἐρρίκος, ὄχι!» ἀπήντησεν ἐκείνη πάλλουςα.

— «Ἐάν,.....τὸν γνωρίζετε, Ἀνδρονίκη, σὰς ἰκετεύω νὰ μὲ πληροφρήσητε ποῖος εἶναι αὐτός ὁ ἄνθρωπος... τί ἐπαγγέλλεται... ποῦ εὑρίσκεται τὴν στιγμὴν ταύτην... ποῦ θὰ ἡδυνάμην νὰ τὸν συναντήσω!»

— «Τὸ ἀγνοῶ!»

— «Ὁχι....δὲν τὸ ἀγνοεῖτε!...τὸ γνωρίζετε, Ἀνδρονίκη, καὶ ἀπιφεύγετε νὰ τὸ εἰπῇτε...εἰς ἐμὲ,.....εἰς ἐμὲ!..... Ἴσως διὰ μιᾶς μόνης λέξεως μὲ ῥιψήτε ἐπὶ τὰ ἔχνη τοῦ... ἴσως ἐπὶ τὰ τῆς Ἀδζίνης.....καὶ ἀπιφεύγετε νὰ ὁμιλήσητε!»

— «Ἐρρίκος, ἀπεκρίθη ἐκείνη μετὰ σταθερότητος ἀνεπιδέκτου ἀντιλογίας, δὲν γνωρίζω τίποτε Ἀγνοῶ ποῦ εὑρίσκεται αὐτός ὁ πλοίαρχος.....Δὲν γνωρίζω τὸν Νικόλαον Στάρκον!»

Καὶ ἀφῆκε τὸν νέον βαθέως συγκεκινημένον. Ἀπὸ ἐκείνης δὲ τῆς στιγμῆς δι' οὐδενὸς τρόπου δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν συναντήσῃ. Ἀναμφιβόλως θὰ εἶχεν ἐπανακάμψῃ εἰς Ἑλλάδα. Ὡς δ' ἐφαίνετο καὶ ἡ ἐκστρατεία θὰ ἐπερατοῦτο μετὰ μικρὴν ἀνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος, καθότι ἡ λειποταξίς δὲν ἐβράδυνε νὰ γενικευθῇ. Καὶ αὐτοὶ οἱ πυροβοληταὶ ἤρχιζον νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰ πυροβόλα των. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ ἀποθάρρυνσις ἔφθασε μέχρι τῶν ἀρίστων δὲν ἔπρενε πλέον εἰς τὸν Φαβιέρων ἢ νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σύρον ἔνθα εἶχεν ὀργανισθῇ ἡ ἀτυχὴς αὕτη ἐκστρατεία καὶ ὅπου ἐμελλε πρὸς ἀνταρμιθίαν τοῦ ἡρώου του νὰ συναθροίσῃ μομφὰς καὶ δειγμάτων τῆς μεγαλειότητος ἀγνωμοσύνης. Καὶ ὁ Ἐρρίκος δὲ εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ πρὸς ποῖον ὅμως τοῦ Αἰγαίου σημείον θὰ δι-

νήθουνε τὰς ἀνελκυστήσεις του; Δὲν ἐγνώριζεν ἐτι, ἀλλὰ συμβῆναι τι ἀπροσδοκῆτως ἐπελθόν ἔλυσεν τοὺς ἐνδοκασμούς του. Τὴν προτερὰν τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐμελλε ν' ἀνχωρήσῃ ἔλαβεν ἐπιστολὴν φέρουσαν τὴν ταχυδρομικὴν σφραγίδαν τῆς Κορίνθου καὶ περιέχουσαν τὴν ἀόλουθον εἰδοποίησιν:

«Υπάρχει δικέσιμος θέσις ἐν τῷ ἐπιτελείῳ τῆς ἐκ Κορίνθου κορβέττας Συφάντας· ἂν ὁ πλοίαρχος Ἑρρίκος δ' Ἀλβερὲτ δέχεται νὰ καθίσῃ τὴν καὶ ἐκκολουθήσῃ τὴν ἐρευνήσιν κατὰ τοῦ Σκρατίφ καὶ τῶν περὶ αὐτῶν τοῦ Αἰγίου ἐκστρατείας. ἡ Συφάντα, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Μαρτίου, θὰ κυλοῦν εἰς τὰ ὕδατα τοῦ ἀρωτηρίου Ἀναπόμερα, εἰς τὰ Β. τῆς νήσου, καὶ ἡ λέμβος τῆς θὰ μὲν μονίμως ἐν τῷ ἀγκυροβολίῳ τῆς Ὠρας, ἐγγὺς τῷ ἀρωτηρίῳ. Ὁ πλοίαρχος Ἑρρίκος δ' Ἀλβερὲτ αἰσθάνεται ὅτι τῷ ἐπιβάλλει ὁ πατριωτισμός του!

Ἐπὶ τὴν ἀνταρτίαν καὶ χαρὰν τὴν ἀγνωστῆς. Πόθεν ἄρα προήρχετο;... Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶχε τῷ ἐδίδοντο εἰδήσεις περὶ τῆς κορβέττας, περὶ ἧς εἶχον πρὸ κειροῦ πύσαι νὰ ὁμιλῶσι τῷ παρῆντι ἡ εὐκαιρία νὰ ἀνελκυσθῇ τὸ νύκτικόν τοῦ ἀξιώμα, νὰ ἀνταρτίωσιν τὸν Σκρατίφ καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τὸ Ἀρχιπέλαγος. Ἐ! ἦτο ἀδύνατον τάχα νὰ συν-ῆσθαι ἐκεῖ τὸν Στάρκον καὶ τὴν σκαλοῦσαν;... Ἡ σκέψις αὕτη τὸν κατέπεισε νὰ δ' ᾔσῃ τὴν πρότασιν τοῦ ἀνωτάτου ἐπιστάτου διὰ ἀνέστησε πᾶσαν τὴν ἀνχωρήσιν του, ἐξήτησεν ἄδειαν παρὰ τοῦ Φαβιέρου καὶ κυλώσας ἐλαφρὰν λέμβον διηυθύνθη πρὸς τὸ Β. τῆς νήσου. Περελθὼν τὸν λιμὲν τῆς Κολοκύνθης καὶ διαπλεύσας μετὰ συμπλέγματος νησιδίων καὶ τοῦ ἀρωτηρίου Πάμπαν ἐλημνίσθη εἰς τὸ ὄριον τῆς Ὠρας, ἐνθα ἀπεβίβασθη τὸ ἀπόγευμα τῆς 1ης Μαρτίου.

Μία ἡμέρα τὸν περιέμενε ταλάντευον μὲν παρὰ τοῦ πρόπαδος τῶν βράχων ἀπωτέρω δὲ ἀνεχώρει μίαν κορβέτταν.

— Εἰμὶ, ὁ πλοίαρχος Ἑρρίκος δ' Ἀλβερὲτ.

Ἀλβερὲτ εἶπε πρὸς τὸν κυβερνῶντα τὴν ἄκτον ὑποναύαρχον.

— Ὁ πλοίαρχος Ἑρρίκος δ' Ἀλβερὲτ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιβιβασθῇ;

— «Αὐθώρα!»

ὑπὸ τὴν ὄψιν τῶν 6 κωπῶν τῆς ἡμέρας διέπλευσε τάχιστα τὴν ἐνὸς περὶ-που μίλιον ἀπόστασιν ἣτις τὴν ἐχώριζε τῆς κορβέττας, καὶ μόλις ὁ Ἑρρίκος προσ-ῆγγισεν ἐκ δεξιῶν τὴν Συφάνταν, παρ-τεταμένως συριγμοῦς ἠκούσθη καὶ κρότος τηλεβόλου ἀντήχησεν ὃν παρεκκολούθη-σαν μετὰ μικρὸν δύο ἑταίροι. Καθ' ἣν δὲ σιγὴν ἔλθετε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ κακ-στρώματος, ὅλον τὸ πλήρωμα, παρτε-ταμένον ὡς πρὸς τιμητικὴν ἐπιθεώρησιν, τῷ παρῆντι ὅπλα καὶ ἡ Κορβιωτικὴ σημαία ἀνέπετάσθη εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἐστοχευαίας.

Ὁ ὑποπλοίαρχος τῆς κορβέττας προ-ῆλθε τότε καὶ διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς ὥστε ν' ἀκουσθῇ παρὰ πάντων:

— «Οἱ ἀξιώματικοὶ καὶ τὸ πλήρωμα τῆς Συφάντας, εἶπε, λογιζόμενοι αὐτο-χαί; ὑποδεχόμενοι τὸν πλοίαρχον Ἑρρί-κον δ' Ἀλβερὲτ!

I. Ἐκστρατεία εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος.

Ἡ Συφάντα, κορβέττα δευτέρης τάξεως, ἔφερεν ἐν μὲν τῷ πυρβολίῳ 22 τηλεβόλας τῶν 24, ἐπὶ δὲ τοῦ κακαστρώματος—ὅπερ σπάνιον τότε διὰ τὰ πλοῖα τῆς τάξεως τῆς—6 χερωνί-δας τῶν 12. Ἡ ἐξισία κατασκευὴ τῆς τὴν καλίστα ἱκανὴν νὰ ὑποστῇ ἀνταρτίᾳ: τὰς με-γαλειτέρας τρικυμίας καὶ νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὰ καλλίτερα πλοῖα τῆς ἐποχῆς. Καίτοι δὲ νὰ; ἰδιωτικῇ διακρίσει στρατιωτικῇ, ἔχουσα στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν ἱκανοῦς νὰ τιμῇται τὴν ἐρίστην κορβέτταν τῆς Γαλλίας ἢ τοῦ Ἡνωμένου-Βασιλείου. Οἱ ἀνταρτίζοντες τὸ πλήρωμα αὐτῆς διακρίσει παντὴρ ἡλικίας ἦσαν τὸ ἥμισυ Γάλλοι ἐκ Βορείου καὶ Προβη-γίας, τὸ ἥμισυ Ἀγγλοὶ, Ἕλληνες καὶ Κορ-βιῶται, πάντες εὐπαῖροι, ἀτρόμητοι, ἀληθεῖς ναῦται. Τὸ ἐπιτελεῖον ἀπετελεῖτο ἐκ τεσσάρων ἀνθυποπλοίαρχων, ὁκτώ ἀξιώματι καὶ Κορ-βιῶτων, Ἀγγλῶν καὶ Γάλλων, καὶ ἐκ: ὑπο-πλοίαρχου, Τόβρου ὀνόματι, βελῆος γινώσκου τῶν θαλάσσιων τούτων, ἀς πολλάκις εἶχε δια-

σχίσαι καὶ ὦν τὰς ἀποκεντρωτέρας γωνίας ὡ-
φαιλε νὰ διαπλεύσῃ ἡ Συφάντα. Δὲν ὑπῆρχε
νῆσος ἥς νὰ μὴ ἐγνώριζε πάντας τοὺς κόλπους,
ὄρους, λιμένας καὶ ὀρυμνῆρια. Δὲν ὑπῆρχε τὸ
ἐλάχιστον νηϊδίων οὐ τὴν θέσιν δὲν εἶχεν ἐ-
ξακριβῶσαι κατὰ τὰς προλαβούσας αὐτοῦ ἐκ-
στρατείας. Δὲν ὑπῆρχε πορθμῖς ἥτις νὰ μὴ
ἐχαράχθη ἐν τῇ κεφαλῇ του μετὰ τῆς αὐτῆς
καὶ ἐπὶ τῶν χαρτῶν του ἀκριβείας. Ὁ ἀξιω-
ματικὸς οὗτος, πεντηκοντούτης ἤδη, ὑπηρετή-
σας προηγουμένως ὑπὸ τοὺς Κανάρας καὶ τοὺς
Τομπάζας, Ἕλληνας δὲ τὴν ἐθνικότητα καὶ ἐξ
Ἰδρίας τὴν καταγωγὴν ἔλκων, θὰ ἦτο ἱναγ-
καίως σπουδαϊότατος βοηθὸς διὰ τὸν Κυβερ-
νήτην τῆς Συφάντας.

Ἡ προεργασία αἱ πρῶται τῆς ἐκστρατείας
ἐβδόμαδες ἀπέβησαν ἀρκεύοντως εὐτυχεῖς.
Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐκστρατεία εἶχεν ἀναγκαίως
καὶ τοὺς κινδύνους τῆς, καὶ ἐάν ἐπὶ πολὺ ἐ-
παυσαν νὰ ἔρχωνται εἰδήσεις περὶ τῆς κορβέ-
τας, τοῦτο συνέβη διότι τῇ 27ῃ Φεβρουαρίου
εἶχεν ἀναγκασθῇ νὰ συνάψῃ μάχην ἀμυνομένη
πρὸς στολίσκον πειρατῶν ἔξωθεν τῆς Λήμνου,
καθ' ἣν οὐ μόνον ἀπωλέσθησαν τεσσαράκοντα
ἄνδρες φρονεσθέντες ἢ πληγωθέντες, ἀλλὰ καὶ
ὁ κυβερνήτης Στραδῆνα, θανασίμως πληγείς ὑ-
πὸ ὀδύδος ἐπέσε πιστὸς εἰς τὴν θέσιν του. Ἀ-
νέλαβε δὲ τότε τὴν διεύθυνσιν τῆς κορβέτας
ὁ πλοίαρχος Τόδρος, ὅστις ἀρ' οὐ ἐβεδαιώθη
περὶ τῆς νίκης ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγινα πρὸς
ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου. Ἐκεῖ μετ' ἐκπλήξεως
ἔμαθον ὅτι ἡ Συφάντα ἠγορεύθη εἰς λίαν ὑ-
ψηλὴν τιμὴν παρὰ τινος τραπεζίτου τῆς Ῥα-
γούσης οὐ ὁ πηρεσούσιος ἀφίκετο εἰς Αἴγι-
ναν πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐγγράφων τοῦ
πλοίου, ὅπερ ἐγένετο ἄνευ τῆς παραμικρῆς
ἐρίδος. Ἄν ὅμως μετέλλαξε ἡ γῆρας δὲν με-
τέλλαξε καὶ προορισμὸν· ἀλλ' ἀρ' οὐ ἐγένετο
αἱ δέουσαι ἐπισκευαί, ὁ ὑποπλοίαρχος ἔλαβε
διαταγὴν νὰ ἀγκυροβολήσῃ εἰς τὴν Β. παρα-
λίαν τῆς Χίου, ἔνθα ἐμελλε νὰ εὐρεθῇ ὁ νέος
κυβερνήτης, «ὁ μετὰ Θεὸν κύριος» ἐ-
πὶ τοῦ πλοίου του. Τότε δὲ καὶ ὁ Ἑρρίκος δ'
Ἀλδραρέτ ἔλαβε τὸ λαχωνικὸν ἐπιστόλιον, ὅπερ
τῷ καθίστα γνωστὸν ὅτι ὑπῆρχε θέσις διαθέ-
σιμος ἐν τῷ ἐπιτελεῖω τῆς κορβέτας. Γνω-
ρίζομεν τὴν ἀπόφασίν του ὡς καὶ τὴν ὑποδο-
χὴν ἣν ἐποίησαντο αὐτῷ ἐπὶ τοῦ πλοίου. Πάν-
τα δὲ τὰ λαβόντα γώραν καὶ προκαλέσαντα
τὴν πρόσκλησίν του ἔμαθεν ὁ Ἑρρίκος ἐν μιᾷ
συνδιαλέξει ἣν ἐποίησατο μετὰ τοῦ πλοίαρχου
Τόδρου.

Ἡ πράξις δι' ἣς ἀνέτιθετο αὐτῷ ἡ διεύθυν-
σις τῆς κορβέτας ἦν ἐν τάξει· ὅθεν ἡ ἐξουσία
του δὲν ἠδύνατο εἶναι προκαλέσθηται. Πολλοὶ
ἄλλως τε τῶν ἀξιωματικῶν τὸν ἐγνώ-
ριζον ὡς ἓνα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων πλοι-

άρχων τοῦ γαλλ. ναυτικοῦ. Τὸ μέρος δ' ὅπερ
ἔλαβε κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἐ-
κράτους τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην, καὶ, μόλις ἀ-
νῆλθεν ἐπὶ τῆς Συφάντας, ἅπαν τὸ πλήρωμα
ἐξερράγη εἰς ἐπευφημίας.

— «Ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται, εἶπεν ἀπλῶς
ὁ Ἑρρίκος, γνωρίζω τὴν ἀποστολὴν τῆς Συ-
φάντας, καὶ, Θεοῦ εὐδοκούντος, θὰ τὴν φέρω-
μεν εἰς πέρας. Τιμὴ εἰς τὸν ἀγαθὸν κυβερ-
νήτην Στραδῆνα, τὸν ἐνδόξως ἐπὶ τῆς θέσεώς
του πεσόντα! Ἡέποιθα ἐρ' ὑμεῖς! Ἐχετε πε-
ποιθήσιν ἐπ' ἐμέ! — Διελυθῆτε!»

Τὴν ἐπομένην, 2αν Μαρτίου, ἡ κορβέτα ἀ-
πάρσαξ διὰ τὰ Β τοῦ Ἀρχιπελάγους ἀπέβα-
λε τῇ: ὅφεινε τὰς ἀκτὰς τῆς Χίου κατ' ἀρχάς,
καὶ εἰτα τὸ δεσπύζον αὐτῶν ὄρος Ἀγίος Ἡ-
λίας.

Ἐν δέλωμα καὶ ἡμιστείας ἡμέρας πλοῦς ἀρ-
καὶ εἰς τὸν νύκτην ἵνα γνωρίσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ
πλοίου του· καὶ ὁ Ἑρρίκος λοιπὸν ἀπὸ τῆς
πρώτης ταύτης ἡμέρας ἠδυνήθη νὰ ἐκτιμῇσιν
τὰ ἔξωγα ναυτικὰ προτερήματα τῆς κορβέ-
τας. Αὐτὰ ἱσχυρὰ ἔπνεον ἐκ τοῦ ΒΑ καὶ ἐν
τούτοις δὲν ἐπέστη ἀνάγκη νὰ συσταλῇ οὐδὲν
ἰστίον.

— «Θὰ ἡμπορούς ν' ἀνταγωνισθῇ μὲ κάθε
ἰστιοφόρον, τῷ εἶπεν ὁ πλοίαρχος Τόδρος, καὶ
θὰ ἐκράτει μάλιστα ἀνοικτὰ τὰ παντὶ καὶ μὲ
τὸν δυνατώτερον αἶρα!»

Ἡ ὑρῶντα οὐριοδρομοῦσα, ἐστράφη πρὸς
Β. εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταλίπῃ πρὸς Α. τὴν
νῆσον Μιτυλήνην ἢ Λέσβον. μίαν τῶν μεγί-
στων τοῦ Ἀρχιπελάγους, εἰς τὰ ὕδατα τῆς ὀ-
ποιᾶς οἱ Ἕλληνες ἐν ἀρχῇ τοῦ πολέμου, τῷ
1821, ἐπὶ νηακὸν μεγάλῃν θραύσιν εἰς τὸν Ὀ-
θωμαν. στόλον.

— «Ἐκεῖ ἦμην, εἶπεν ὁ πλοίαρχος Τόδρος,
ἦτο Μάιος. ἤμεθα 70 βρῆκια καὶ κατεδιώκα-
με 5 τουρκικὰ δίκροτα, 4 φρεγάταις καὶ 4
κορβέταις, τὰ ὅποια κατέρυγαν εἰς τὸν λι-
μένα τῆς Μιτυλήνης. Ἐνα δίκροτον τῶν 74
ἀπέπλευσε διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ
ζητήσῃ βοήθειαν· ἀλλὰ τὸ καταδιώξαμε καὶ
τὸ ἐτινάξαμε εἰς τὸν αἶρα μὲ 950 ναύτας!
Ναί! ἦμην ἐκεῖ, καὶ ἐγὼ εἶμαι ποῦ ἔβαλα τὴ
φωτῖα εἰς τὰ ὑποκάμισα τὰ γεμάτα ἀπὸ θειά-
φι καὶ πίσσα, μὲ τὰ ἵπτα εἶχαμε ντυσέν τὴν
καρὲν αὐτοῦ! Καλὰ ὑποκάμισα, ποῦ κρα-
τοῦν ζέστη, καπετάνιε μου, καὶ σὰς προτρέπω
νὰ τὰ μεταχειρισθῆς..... διὰ τοὺς κυρίους
πειρατὰς!»

Ἐπρεπε ν' ἀκούσῃ τις τὸν Τόδρον διηγούμε-
νον μετὰ τῆς ἀρελείας ναύτου τὰ κατορθώμα-
τα εἰς ἃ εἶχε λάβει μέρος λίαν ἐνεργόν.

Ὁ πρὸς Β πλοῦς τῆς κορβέτας δὲν ἐγένεον
ἀσκόπως, διότι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὑποπτά
τινα πλοῖα ὤφθησαν εἰς τὰ πέριξ τῆς Λήμνου

καὶ τῆς Συμβόρχης. Ἀκτοπλοῖκά τινα τῆς Ἀνατολῆς προσελήθησαν καὶ συνετρίβησαν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν σχεδὸν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ἰσως ἂν ὅπου ἡ Συρῖντα ἀνέλαβε τὴν σύντονον καταδιώξιν τῶν οἱ πειραταὶ νὰ ἀπασύρῃσαν μέχρι τῶν βορρείων τοῦ Αἰγίου, καθ' ὅτι εἰς τὰ ὕδατα τῆς Μιτυλήνης μόνον ἐμπορικά τινα πλοῖα ἀπήντησε μεθ' ὧν καὶ συνεκοινώνησε.

Διαρκούντος τοῦ πρώτου δεκαπενθήμερου, ἡ Συρῖντα, καίτοι ὑποφέρουσα ἐκ τῆς κακοκαιρίας, ἐξηκολούθησεν ἐκτελοῦσα ἄριστα τὴν ἀποστολὴν της, δεικνύσα εἰς τὰς δυσκόλους ταύτας περιστάσεις τὰ ἔσχατα προτερήματα καὶ ἐαυτῆς καὶ τοῦ ἀτρομήτου πληρωμάτων της καὶ τοῦ ἐπίσης ἐν τῇ θεωρίᾳ ὡς καὶ ἐν τῇ πράξει ἀνδρείου θέντος μεγαλοψύχου καὶ γνησίου νυῦτου—ἵνα μεταχειρισθῶσιν τὴν εὐγλωττοτέραν τῶν λέξεων—κυβερνήτου της. Κατὰ δὲ τὸ δεῦτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Μαρτίου ἀρτίστοις εἰς Ἀἴμονον, τὴν σημαντικωτέραν τῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ Αἰγίου ἠγών, δεκαπέντε λευγῶν μῆκος καὶ πέντε ἕως ἑξήλατος ἔχουσιν. Αὕτη δὲν ὑπέρβρε πλέον τῆς γείτονος αὐτῇ Ἰμβρου κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνέξαρτησίαν ἀγῶνα, πολλάκις ὅμως ἐπιδραμόντες οἱ πειραταὶ διήρπξαν, παρ' αὐτὴν τὴν εἰσοδὸν τοῦ ὅρου, πολλὰ ἐμπορικά πλοῖα. Ἡ κορβέττα εἰσέπλευσεν εἰς τὸν πλήρη τότε διὰ τὸν φόβον τῶν πειρατῶν λιμένα, ἐνθα αἱ πληροφορίαι ὡς ἐπέτυχεν καὶ τὸ πολλῶν πρὸς τῶν ἀξιωματικῶν του καὶ αὐτοῦ προέρθεν ὄνομα τοῦ Σακρατίφ, τὸν κατέπεισαν ν' ἀκολουθήσῃ τὸν πρὸς τὰ βόρεια τοῦ Αἰγίου πλοῦν του.

— «Α! ἐρώναξεν ὁ Τόδρος, εἶμαι μὴ τὴν ἀλήθειαν περὶ τὸς νὰ συναντηθῶ κατὰ πρόσωπον με αὐτὸν τὸν ἄρσιον, ὁ ὁποῖός μου φαίνεται ὀλίγον μυθικός! Αὐτὸ θὰ μοῦ ἀποδείξῃ τοῦλάχιστον ὅτι ὑπάρχει!»

— «Ἀμυρβίλλετε λοιπὸν περὶ τῆς ὑπάρξεώς του;» ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ Ἑρρίκος.

— «Λόγω τιμῆς, καπετάνι μου, ἂν θέλατε τὴν γνώμην μου, δὲν πιστεύω διόλου εἰς αὐτὸν τὸν Σακρατίφ, καὶ κανεὶς βέβαια δὲν ἔμπορεῖ νὰ καυχήσῃ ὅτι τὸν εἶδε! Ἐμπορεῖ νὰ εἶνε πολυμύκων ὄνομα τὸ ὁποῖον λαμβάνουν, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄρχηγοὶ τῶν πειρατῶν!... Μοῦ φαίνεται ὅτι περισσώτεροι ἀπὸ ἑὰς ἐκρεμάσθησαν ἕως τώρα εἰς τὴν ἐμπροσθὴν κατάρτι! Καί, ἔπειτα, λίγο μᾶς ἐνδιαφέρει.... Ἐκεῖνο ποῦ ἐπρέπε νὰ γίνῃ ἥτο νὰ κρεμασθοῦν αὐτοὶ οἱ ἄρχεῖοι, καὶ ἐκρεμάσθησαν!»

— «Δὲν εἶναι καὶ ὅλος ἀπίθανον ὅ,τι λέγεται, πλοίαρχε Τόδρε, ἀπεκρίθη ὁ Ἑρρίκος, αὐτὸ θὰ εἴηγε τὴν ἰδιότητα ἢν φαίνεται ἔχων, νὰ εὐρίσκειται δηλαδὴ πανταχοῦ παρών!»

— «Ἐχετε δίκαιον κυβερνήτη μου, ὑπέλαγεν εἰς τῶν ἑλλων ἀξιωματικῶν. Ἐν, καθὼς ἰσχυρίζονται, ἐράνη συγχρόνως εἰς διάφορα σημεία, τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἐλήφθη ταυτοχρόνως ὑπὸ πολλῶν ἀρχηγῶν τῶν ἀλητῶν τούτων.»

— «Καὶ ἂν τὸ λαμβάνουν, τὸ κίμνουν διὰ νὰ ἐξαπατῶσι καλλίτερα τοὺς τιμίους ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι τοὺς κυνηγοῦν! ὑπέλαβεν ὁ Τόδρος. Ἀλλὰ, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ὑπάρχει ἔνα μέσον μετὰ τὸ ὁποῖον ἔμπορεῖ κανεὶς νὰ σβύσῃ ὅλως διόλου αὐτὸ τὸ ὄνομα: νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ κρεμάσῃ ὅλους ὅσοι τὸ φέρουν..... καὶ μάλιστα ὅλους ὅσοι δὲν τὸ φέρουν! με αὐτὸν τὸν τρόπον, ὁ ἀληθινὸς Σακρατίφ, ἂν ὑπάρχῃ, δὲν θὰ ξερόγῃ τὸ σχοινί, τὸ ὁποῖον, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τοῦ ἀξίζει!»

Ὁ πλοίαρχος Τόδρος εἶχε δίκαιον, ἀλλὰ τὸ σπουδαῖον ἦτο νὰ συναντήσωσιν αὐτοὺς.

— «Πλοίαρχε Τόδρε, ἠρώτησε τότε ὁ Ἑρρίκος, κατὰ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν τῆς Συρῖντας, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς προηγουμένας ἐκστρατείας δὲν ἔτυχέ ποτε νὰ συναντήσετε μίαν σχολοῦσαν ἐκαστὸν περὶ τοῦ τόνων, Κ α ρ ὺ σ τ α ν ὀνομαζομένην;»

— «Ποτέ,» ἀπήντησεν ὁ ὑποπλοίαρχος.

— «Καὶ ὑμεῖς, κύριοι;» προσέθηκεν ὁ κυβερνήτης ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς του.

Οὐδεὶς αὐτῶν ἐγνώριζε τι περὶ τῆς σχολοῦσας, καίτοι οἱ πλείστοι ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος εἶχον διατρέξει τὰς θαλάσσας ταύτας.

— «Τὸ ὄνομα τοῦ πλοίαρχου της Νικολάου Στάρκου δὲν εἶναι διόλου γνωστὸν;»

Τὸ ὄνομα τοῦτο, ὄνομα ἄλλως τε κυβερνήτου ἀπλοῦ ἐμπορικοῦ σκάφους, ἐξ ὧν ἐκιντοῦνταδες συναντᾷ τις εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἀνατολῆς, ἦν πνεντελὼς ἄγνωστον εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τῆς κορβέττας. Ἐν τούτοις ὁ Τόδρος ἐνόμιεν ὅτι ἐνεθυμείτο λίαν συγκεχυμένως ὅτι εἶχεν ἀκούσει τὸ ὄνομα τοῦ Στάρκου κατὰ τινα ἐν τῷ λιμένι τῆς ἐν Μεσσηνίᾳ Ἀρκαδίας προσόρμειν του· καὶ ἔπρεπε νὰ ἀνῆκε εἰς κυβερνήτην κανενὸς ἐκ τῶν λαθρεμπορικῶν ἐκείνων πλοίων τὰ ὁποῖα μετέφερον εἰς τὰς βερβερικὰς ἀκτὰς τοὺς πωλουμένους ὑπὸ τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρχῶν αἰχμαλώτους.

— «Πά! αὐτὸς δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἦνε ὁ ἴδιος, προσέθηκεν. Ἐκεῖνος λέγεται ὅτι ἦτο κυβερνήτης σχολοῦσας, ἀλλὰ μία σχολοῦσα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔαμεν τοιαύτην ἐργασίαν.»

— «Τῷ ὄντι,» ἀπήντησεν ὁ Ἑρρίκος καὶ ἡ συνομιλία διεκόπη εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο.

Ἀλλ' ἐὰν ἐσκέπτετο τὸν Νικόλαον Στάρκον, τὴν σκέψιν του ταύτην διήγειρεν ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀνεξηγήτου μυστηρίου τῆς διπλῆς ἐξαρτίσεως τῆς Ἀδδρινῆς καὶ τῆς Ἀνδρονίκης, ὧν